

→ I ell va presentar el document explicant que estava molt content de poder-ho fer perquè, quan tenia quatre anys, els seus pares es van separar. Quan les situacions s'han viscut en primera persona es veuen d'una altra manera. Va ser molt simptomàtic veure tot un arquebisbe de Viena explicant la relació amb els seus pares i amb altres familiars que s'han separat o ajuntat. Tot això els posa molt nerviosos, als quatre cardenals.

—O sigui, en el fons no és simplement el tema dels divorciats i divorciades que s'han tornat a casar, sinó que entenen que això dona peu a més coses.

—Exacte. El papa ho salva amb el tema de la consciència i no el culpabilitza automàticament. En cada cas hem de veure què ha passat: pot ser un barrot o pot haver-hi alguns motius concrets que facin que no sigui tan culpable com sembla. Hi ha molts criteris que es poden considerar si aquella gent volen continuar sent catòlics. Però el papa no canvia la llei sinó la seva aplicació —és aquí on es veu com n'és de viu aquest papa. I en això s'equivoquen en la carta, que diu que es canvia la llei. No. Ell diu clarament que la llei no és gradual, però sí que és gradual la seva aplicació. Amb aquest argument salva també parelles de fet que van a viure junts i no són casats ni pel civil. Ell diu que hi ha l'amor i que ens agradaria que això fos més ple —perquè la institució del matrimoni també té el seu valor etc.— però afirma que hi veu gèrmens bons...

—Gèrmens bons?

—Sí, fa servir aquesta expressió tan bonica, *semina verbi*, gèrmens bons. Reconeix que no és la parella en plenitud i que no és el que, com a cristians, ens sembla que hauria de ser, però també s'adona que això cada cop costa més a molts joves. Malgrat això, els avisa que la parella demana un compromís més seriós i parla dels valors de la institució —encara que no sigui casar-se per l'Església.

—Els quatre cardenals representen un grup concret dins l'Església?

—N'hi ha un, Carlo Caffarra, italià, que sí que representa un grup molt important. Joan Pau II el va fer el primer president —i pràcticament fundador— del Pontifici Institut Joan Pau II per als Estudis de la Família i el Matrimoni. Aquest Institut és un nucli dur que ha estat molt crític amb el papa Francesc i les seves

opinions sobre els divorciats. Caffarra va ser-ne el fundador i té molta influència sobre l'Institut, tot i que ara és bisbe i cardenal de Bolonya. S'ha de dir que aquest Institut no només és a Roma. A València n'hi ha una filial, per exemple. Són gent tancadeta. Per això, en contra de la seva voluntat, el papa ha hagut de canviar el director d'aquest Institut per una persona més d'acord amb els seus postulats. Caffarra, doncs, és el fort d'aquests quatre cardenals i el que més en sap.

—I Walter Brandmüller, Joachim Meisner i Raymond Burke?

—Brandmüller és un historiador de l'*antic règim* i jubilat del tot —té més de vuitanta anys. No ha estat mai bisbe d'enlloc. En Meisner va ser arquebisbe de Colònia i ha sorprès tothom que hagi signat aquesta carta. No perquè no pugui pensar com els altres tres sinó per-

què no ha tingut mai actituds crítiques. Reflecteix un tipus de persona gran que està veritablement preocupada. L'últim, l'americà, Raymond Burke, sí que és perillós. És superintegrista, un home molt estrany que no reflecteix gens els nord-americans —ni la majoria de bisbes ni la majoria de fidels.

—Burke era el prefecte del Tribunal Suprem de la Signatura Apostòlica...

—Sí, és el tribunal, el Tribunal Constitucional de l'Església. Però el van treure perquè jutjava d'una manera infame. Està molt mal considerat. És com un americà que ho sap tot i...

—Prepotent?

—Ara ho has dit. Sí. I de fet el papa l'havia tret del Tribunal.

—I l'ha fet cardenal de l'Orde de Cavallers de Malta, que és, malgrat el nom, un càrrec de poca categoria.

—Sí, no res. El van fer fora del Tribu-

—No anirà més enllà aquesta rebel·lió, doncs?

—Crec que no. Perquè no ho han fet bé i perquè el papa és molt viu. És jesuïta. Per què el van votar? Quan no va sortir el cardenal Scola, els americans van dir que calia un papa del Tercer Món. I els europeus van dir que podia ser llatinoamericà. De seguida van respondre “ja el tenim” i “no patiu, que és jesuïta”. Ah! Si és jesuïta té garantida una bona formació i una cultura àmplia. Però, a més, els jesuïtes tenen una xarxa àmplia de col·laboradors. La veritat és que aquest papa està fent una revolució en el millor sentit de la paraula. Un canvi importantíssim, però no tant per la justícia i si això és pecat o no és pecat. Tot això d’anar a Lesbos, de preocupar-se pels refugiats, de l’ecologia, situa el papa una mica per sobre d’aquestes crítiques. Això és una mica una misèria romana, però el marc del papa va més enllà i a ell no se’l veu afectat en absolut. Fins i tot després d’això ha tret un altre document, *Misericordia et misera* que diu que l’avortament és gravíssim però no cal anar a veure un bisbe per absoldre’l en la confessió. Tot es pot perdonar. Fins i tot el més terrible pecat –que, per a l’Església catòlica, és l’avortament– el pot confessar a un capellà. No cal buscar tantes excepcions.

—Això també és un canvi profund.

—Sí, evidentment això també ha portat repercussions. Ell ha dit simplement que la gravetat de fet no ha de fer més complicat l’accés a la confessió. La misericòrdia, com diu ell, no s’ha de fer difícil. Si algú té ganes de demanar perdó, no se li han de posar dificultats. I ara té la possibilitat de fer-ho fàcilment. Per això acusen el papa de *bonisme* també. Però penso que més val ser *bonista* que el contrari, oi?

—Si no hi hagués un papa emèrit, Benet XVI, s’hauria fet pública la carta?

—Els quatre cardenals van anar abans a veure Benet XVI i ell els va dir que no li vinguessin amb històries. Després va

trucar al papa Francesc per avisar-lo. Benet XVI s’està portant molt bé.

—Però el fet és que primer van intentar tenir la benedicció de l’altre papa...

—Sí, sí. Ells intenten agafar-se encara al fet que hi ha dos papes. Per sort, Benet XVI diu que és papa emèrit i res més.

—Una altra cosa obriria un cisma, no?

—És clar. S’ha de dir que Benet XVI ha estat molt elegant i l’haurem de recordar per haver estat capaç d’una cosa que no és tan fàcil: dimitir. De fet, fa unes setmanes es van fer nous cardenals i el papa Francesc els va portar, amb ell, a veure el papa Ratzinger. Això és el millor exemple perquè es vegi que no hi ha cap problema. Però és cert que hi ha gent que animaria el papa Ratzinger que fos aquí una interferència.

—Els nomenaments d’aquests nous tretze cardenals electors desplacen el poder real de l’Església catòlica a fora d’Europa?

—Sí, sí.

—Conscientment?

—Conscientment, sí. Està claríssim. Ara, per exemple, no n’ha fet cap d’italià –entre els que són electors: hi ha dos italians però no tindrien dret a vot perquè són grans. Els italians estan neguitosos perquè ells estan acostumats a remenar les cireres. El missatge és lent però és clar. De fet, és el mateix que va passar en l’últim conclave. Quan Scola no va sortir, els americans van dir “on és la majoria dels catòlics?”. A l’Amèrica Llatina. “Doncs papa llatinoamericana!”. És clar que és un canvi per a Europa, que està acostumada a ser el rovell de l’ou de l’Església, però clarament aquest home aposta pel Tercer Món, l’Àsia, Amèrica Llatina... Però també, curiosament, Amèrica del Nord, perquè ha fet tres cardenals dels EUA. Precisament ara que ha guanyat Trump, potser és un missatge clar que escolta la veu dels EUA. Als nord-americans més val tenir-los a favor que en contra. S’ha de dir que tots tres cardenals són més aviat de centre-esquerra que no propers al Burke. ●

nal, perquè l’estava bloquejant. Ell bloquejava tots els temes.

—Diuen que té amistat amb en Trump.

—Sí, té bona relació amb en Trump, sí. I estava molt empenyat amb el papa quan el papa va criticar en Trump. Diuen que ha estat aquest Burke el culpable que la carta crítica al papa hagi acabat sortint al diari. M’ho crec més d’ell que no de Caffarra o els dos alemanys.

—Algú hi ha reaccionat a favor o en contra a Roma?

—Un polític italià, en Rocco Buttiglione, un democristià moderat, ex-ministre de Coordinació de Polítiques de la UE i de Patrimoni Cultural. Acaba de respondre públicament als quatre cardenals com a laic moderat i amb prestigi. No és un progrés. A Roma, el papa no està pressionat per aquest cas.